

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om produktionsområdet för högklassig utsädespotatis

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om produktionsområdet för högklassig utsädespotatis. Produktionsområdet för högklassig utsädespotatis omfattar området för Tyrnävä och Limingo kommuner. Genom den föreslagna lagen upphävs lagen om kraven i fråga om potatisodling inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis. I den föreslagna lagen finns bestämmelser om saluföring och produktion av potatis samt om tryggnad av växters sundhet inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis, tillsynsmyndigheten, rätten att utföra granskningar samt tvångsmedel och påföljder.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
1.1 Lagstiftning och praxis.....	3
1.2 Bedömning av nuläget	4
2 DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	5
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	5
3.1 Ekonomiska konsekvenser	5
3.2 Konsekvenser för myndigheterna	5
3.3 Konsekvenser för företag.....	6
3.4 Miljökonsekvenser	6
3.5 Andra konsekvenser	6
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	6
DETALJMOTIVERING	8
1 LAGFÖRSLAG	8
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	12
3 IKRAFTTRÄDANDE	12
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	12
LAGFÖRSLAG	15
Lag om produktionsområdet för högklassig utsädespotatis	15

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Med produktionsområdet för högklassig utsädespotatis avses området för Tyrnävä och Limingo kommuner. Med stöd av kommissionens beslut 2004/3/EG som gäller saluföring av utsädespotatis inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis eller i hela landet, enligt vilket det tillämpas strängare åtgärder mot vissa sjukdomar än de som fastställs i bilagorna I och II till rådets direktiv 2002/56/EG, beviljades tillstånd till fem medlemsstater (Finland, Portugal, Irland, England och Tyskland) att förverkliga ett produktionsområde för högklassig utsädespotatis. Detta beslut ersatte kommissionens beslut 93/231/EEG om bemyndigande att det, för saluföring av utsädespotatis i vissa medlemsstaters samlade territorium eller delar därav, tillämpas strängare åtgärder mot vissa sjukdomar än de som fastställs i bilagorna I och II till rådets direktiv 66/403/EEG. Finland fogades till bilagan till beslutet 1995.

Ett produktionsområde för högklassig utsädespotatis kan endast beviljas sådana områden eller länder där det inte förekommer eller där man har lyckats utrota farliga växtskadegörare för potatis. Enligt rådets direktiv 2000/29/EG om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen är i synnerhet koloradobagge, potatisål (gul och vit potatiscystnematod), potatiskräfta, mörk och ljus ringröta farliga växtskadegörare för potatis. Produktionsområdet för högklassig utsädespotatis i Finland befinner sig i närheten av havet, vilket innebär att växtperioden i området är längre och frost förekommer i mindre utsträckning än på samma höjd i inlandet. Typiskt för området är långa köldperioder under vintern och tjäle i marken, vilket minskar förekomsten av växtskadegörare. Avståndet mellan området och andra produktionsområden för potatis minskar också förekomsten av växtsjukdomar. Odlingsarealen för potatis är ca 1200 hektar per år. På området produceras utsädespotatis på ca 700 hektar och matpotatis på ca 560 hektar. Det finns 28 gårdar som odlar utsädespotatis och 21 gårdar som producerar matpotatis i området.

I kommissionens beslut har för saluföring av utsädespotatis fastställts de utsädesklasser som ska användas inom produktionen av utsädespotatis och potatis. Inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis får endast högre utsädesklasser marknadsföras.

I enlighet med fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen utredde kommissionen förutsättningarna för att skyddszonen kring Centralen för utsädespotatis ska kunna erkännas som ett område där högre kvalitetskrav får ställas jämfört med Europeiska unionens lagstiftning om utsädespotatis.

Avsikten var att ändra 1 och 4 § i lagen om kraven i fråga om potatisodling inom produktionsområdet för Centralen för utsädespotatis (356/1995) genom regeringens proposition med förslag till lagstiftning som har samband med ombildande av Centralen för utsädespotatis till ett aktiebolag (RP 70/2002) år 2002.

Jord- och skogsbruksutskottet föreslog (JsUB 9/2002 rd) att förslaget till ändring av lagen om kraven i fråga om potatisodling inom produktionsområdet för Centralen för utsädespotatis avvisas och föreslog en helt ny lag. Riksdagen antog i enlighet med utskottets förslag lagen om kraven i fråga om potatisodling inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis (574/2002), som innehåller bestämmelser om produktionsområdet, växtskydd och straff. Jord- och skogsbruksministeriets förordning om marknadsföring och produktion av utsädespotatis inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis (20/03) innehåller dessutom bestämmelser om marknadsföring av utsädespotatis inom produktionsområdet för högklassig utsä-

despotatis, de utsädesklasser för utsädespotatis och annan potatis som ska användas samt övervakning.

Kommissionen utförde ändringar i bilagorna till rådets direktiv 2002/56/EG om saluföring av utsädespotatis 2013. Syftet var att harmonisera kvalitetskraven på utsädespotatis inom gemenskapen och slå fast nya gemensamma minimikrav även för de högsta utsädesklasserna. Samtidigt ändrades namnen på de utsädesklasser som ska användas inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis, vilket innebär att kommissionens beslut 2004/3/EG som gäller produktionsområdet för högklassig utsädespotatis ändrades i fråga om namnen (kommissionens genomförandebeslut 2014/105/EU).

1.2 Bedömning av nuläget

Ett produktionsområde för högklassig utsädespotatis garanterar produktion av högre utsädesklasser under rena förhållanden. I enlighet med kommissionens senaste beslut har för produktion av utsädespotatis kunnat användas utsäde av åtminstone unionsklasserna S och SE och för produktion av matpotatis har kunnat användas utsäde av åtminstone unionsklasserna S, SE och E. Produktionsområdet för högklassig utsädespotatis är av särskild vikt med tanke på produktionen av rent utsäde till potatisodlarna. Inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis bedriver följande utsädespotatisföretag verksamhet: Finska Centralen för Utsädespotatis Ab, HZPC Kantaperuna Oy och Finpom Oy.

Inom det här området produceras årligen ca 17,5 miljoner kg utsädespotatis, som utgör ca 70 procent av behovet av utsädespotatis i Finland. Dessutom exporteras uppskattningsvis 3 - 4 miljoner kg utsädespotatis årligen. Utsädespotatis odlas inom Limingo och Tyrnävä på ett område som omfattar sammanlagt ca 700 hektar. Matpotatis odlas på 21 gårdar, vilkas storlek varierar mellan 4,5 hektar och 86 hektar. Det finns åtta producenter som odlar matpotatis på mindre än tio hektar, tre producenter som odlar på 10 - 20 hektar, sex producenter som odlar på 20 - 50 hektar, två producenter som odlar på 50 - 60 hektar och två som odlar matpotatis på mer än 70 hektar.

Området är viktigt för den inhemska försörjningen av utsädespotatis och även för tryggheten av försörjningsberedskapen. Kontrollerad utsädespotatis av hög kvalitet är för potatisodlaren en betydande produktionsinsats med hjälp av vilken skördenivån och skörde kvaliteten kan höjas och således produktionen av högklassig potatis tryggas.

Gällande lag innehåller bestämmelser om produktionsområdet för högklassig utsädespotatis, växtskydd och straff. I lagen fastställs emellertid inte tydligt vilka utsädesklasser som ska användas för produktion av utsädespotatis eller för produktion av annan potatis. Närmare bestämmelser har utfärdats genom jord- och skogsbruksministeriets förordning 20/03, som innehåller bestämmelser bl.a. om de utsädesklasser som ska användas vid produktion av utsädespotatis och matpotatis. Förordningen innehåller dessutom bestämmelser om övervakning. Lagen innehåller inte några bestämmelser om övervakning, rätt att utföra inspektioner eller tvångsmedel och inte heller ändringssökande.

Livsmedelssäkerhetsverket har övervakat förutsättningarna för växters sundhet i området genom att utföra inspektioner i form av marknadskontroll. Förekomsten av ljus och mörk ringröta på potatis samt potatiscystnematod har kartlagts i området.

Virusläget för potatis var dåligt i början av 2000-talet och det rådde brist i synnerhet på vissa sorter av utsäde. Kartläggningar av virusförekomst inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis utfördes 2007 - 2009 inom ramen för ett forskningsprojekt för effektiviserad bekämpning av potatisvirus Y och därefter utfördes inom projektet PVY-STOP, som gällde

potatis, åtgärder för effektiviserad virusbekämpning i praktiken. Projekten har ökat odlarnas medvetenhet om vilken betydelse deras egen verksamhet har för bekämpningen av virus. Virusläget har förbättrats inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis bl.a. genom odlingsåtgärder och val av sorter.

2 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om produktionsområdet för högklassig utsädespotatis och att den gällande lagen upphävs. Enligt propositionen utses Livsmedelssäkerhetsverket till den myndighet som ska utöva tillsyn, utfärdas närmare bestämmelser om förutsättningarna för potatisproduktion inom området, bevarandet av uppgifter, rätten till tillgång av uppgifter och rätten att utföra granskningar. Till förslaget har fogats en möjlighet att förbjuda saluföring och användning av potatis och dessutom en möjlighet att vidta åtgärder för bevarande av ett gott sundhetstillstånd för växter inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis. Genom detta förslag preciseras eventuella åtgärder som ska utföras inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis utöver det marknadsföringsförbud för utsädespotatis som nämns i lagen om handel med utsäde och utöver de förbud eller villkor för bekämpning eller förhindrande av spridning av växtskadegörare som avses i lagen om skydd för växters sundhet. Till förslaget har fogats en ny bestämmelse om ändringsökande. Straffbestämmelsen ska preciseras och utöver vite ska tvångsutförande fogas till bestämmelsen.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Produktionsområdet för högklassig utsädespotatis är viktigt för de företag som bedriver verksamhet inom branschen för utsädespotatis i området. Med produktionen av utsädespotatis i området täcks största delen av det sammanlagda behovet av utsädespotatis i Finland (ca 70 procent). Utsädespotatis som produceras inom området exporteras till andra länder inom Europeiska unionen bl.a. till Sverige, Holland och Tyskland samt Ryssland. Till Ryssland exporteras också utsädespotatis som klassificeras som basutsädespotatis. Inom området odlas högre klasser även av sådana sorter som inte stannar kvar på Europeiska unionens marknad.

De som odlar matpotatis i området (sammanlagt 21 gårdar) är tvungna att varje år köpa ny utsädespotatis av åtminstone unionsklass E. Detta medför extra kostnader för odlarna. Tidigare fick odlarna en tilläggsdel till det nationella stödet för potatisproduktion för att kompensera kostnaderna för anskaffning av utsädespotatis. Efter 2011 har något nationellt stöd för potatisproduktion inte betalats. Däremot har utsädespotatisföretagen i området erbjudit utsädespotatis till ett förmånligare pris eftersom det fortfarande är viktigt för alla att bevara produktionsområdet för högklassig utsädespotatis och säkerställa användningen av ren utsädespotatis av hög kvalitet även på gårdar där det odlas matpotatis. Sund utsädespotatis av hög kvalitet är för potatisodlarna en viktig produktionsinsats med hjälp av vilken skördenivån och kvaliteten på potatis kan höjas.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

Enligt kommissionens beslut ska myndigheterna övervaka att förutsättningarna för produktionsområdet för högklassig utsädespotatis ha uppfyllts. Växtskyddsmyndigheten har genomfört tillsyn i form av kartläggningar i området. Området har existerat redan länge eftersom kommissionen erkände området som ett produktionsområde för högklassig utsädespotatis i december 1994. Enligt propositionen föreslås inga nya uppgifter för tillsynsmyndigheten utan redan existerande tillsynsskyldigheter som förutsätts enligt kommissionens beslut skrivs nu tydligt in i detta förslag. Enligt propositionen ska Livsmedelssäkerhetsverket utses till den

myndighet som utövar tillsyn. De föreslagna nya bestämmelserna om bevarande av uppgifter, rätt till tillgång av uppgifter, granskningsrätt och åtgärder som ska utföras inom området för bevarande av ett gott sundhetstillstånd för växter skapar klara regler för aktörerna i området och svarar mot syftet med kommissionens beslut.

3.3 Konsekvenser för företag

Syftet med propositionen är att stöda utvecklingen i området, eftersom området är mycket unikt med tanke på potatisproduktionen i hela Europa. Området har en stor betydelse för produktionen av utsädespotatis i hela Finland eftersom största delen av Finlands utsädespotatis produceras i området. Högklassig utsädespotatis exporteras också bl.a. till gemenskapens område och Ryssland. För odlarna är det viktigt att säkerställa kvaliteten och tillgången på utsädespotatis, ett gott sundhetstillstånd och sådana potatissorter som passar klimatet och odlingsförhållandena i Finland. Produktion av sund, högklassig utsädespotatis inverkar också på produktionen av högklassig matpotatis och främjar således också exporten av matpotatis. Inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis odlas även matpotatis på 21 gårdar. Producenterna av matpotatis köper varje år utsädespotatis som används för produktionen och som åtminstone ska vara av unionsklass E. Propositionen tryggar ställningen för företag som är verksamma inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis och främjar verksamheten inom hela den livsmedelskedja som använder potatis.

3.4 Miljökonsekvenser

Genom produktion av högklassig utsädespotatis tryggas odlarnas tillgång till ren inhemsk utsädespotatis. Det förekommer inga farliga växtskadegörare på inhemsk utsädespotatis, vilket innebär att man kan förhindra att farliga växtskadegörare sprids till potatisodlingar. Användning av sund och kontrollerad utsädespotatis är en viktig produktionsinsats och genom den kan man allra bäst uppnå en god skördenivå och även minska belastningen på miljön. Användning av högklassig och sund utsädespotatis främjar en hållbar användning av naturresurser.

3.5 Andra konsekvenser

Det är viktigt att trygga produktionen av inhemsk utsädespotatis även med tanke på försörjningsberedskapen. Av de företag som bedriver verksamhet inom området producerar Finska Centralen för Utsädespotatis och HZPC Kantaperuna miniknölar. Vid behov kan produktionen av utsädespotatis påskyndas genom mikroförökning och miniknölproduktion, vilket således är ett sätt att bemöta det underskott på utsädespotatis som t.ex. växtsjukdomar ger upphov till.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet. Utlåtanden om utkastet till propositionsutkastet begärdes av följande instanser: justitieministeriet, Livsmedelssäkerhetsverket, Försörjningsberedskapscentralen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK r.f., Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f., Finpom Oy, HZPC Kantaperuna Oy, Finska Centralen för Utsädespotatis Ab och Siemenkauppiaiden Yhdistys ry.

Utlåtanden lämnades av justitieministeriet, Livsmedelssäkerhetsverket, Försörjningsberedskapscentralen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter, den s.k. High Grade-kommittén, Finska Centralen för Utsädespotatis Ab och Siemenkauppiaiden Yhdistys ry.

Remissinstanserna ansåg att förslaget är ändamålsenligt och att det är värt att stödja. Det ansågs att det är synnerligen viktigt att bevara produktionsområdet för högklassig utsädespotatis

med tanke på den totala produktionen av potatis i Finland och hela potatiskedjan. Det konstaterades att det är viktigt att produktionsområdet bevaras fritt från växtsjukdomar och att nödvändig tillsyn utövas. Området står för största delen av produktionen av certifierad utsädespotatis i Finland, vilket innebär att produktionsområdet för högklassig utsädespotatis har stor betydelse även med tanke på försörjningsberedskapen.

Förslaget att utse Livsmedelssäkerhetsverket till den tillsynsmyndighet samt de bestämmelser som stöder tillsyn fick understöd liksom även de föreslagna bestämmelserna om tryggnad av växters sundhet.

Finska Centralen för Utsädespotatis, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter och den s.k. High Grade-kommittén uttryckte sin oro över att det inte längre betalas något nationellt stöd för potatisproduktion och att potatisproducenterna i området inte får kompensation för att de köper dyrare utsädespotatis av högre utsädesklass. Företagen inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis har deltagit i odlarnas utgifter genom att sälja utsädespotatis till ett förmånligare pris till producenterna av matpotatis. Det ansågs vara oskäligt att enskilda handelshus för utsäde ska betala kompensationer, här efterlyste man en lösning från statens håll. Dessutom framförde den s.k. High Grade-kommittén och Centralen för Utsädespotatis att den tillsyn som utförs för tryggnad av växters sundhet inte ska föranleda extra kostnader för producenterna och aktörerna. Antalet gårdsspecifika granskningar får inte heller utökas.

Justitieministeriet fäste uppmärksamhet bl.a. vid den föreslagna paragrafen om granskningsrätt i det avseendet att det vore befogat att komplettera lagen med ett uttryckligt omnämnande om att granskningar inte får utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Justitieministeriet övervägde även behovet av en straffbestämmelse och föreslog att man överväger att straffbestämmelsen utelämnas helt och hållet eller åtminstone ändras. Justitieministeriet föreslog att man under den fortsatta beredningen även överväger möjligheterna att utveckla ersättningssystemet som gäller beslut om bekämpning.

Strävan har varit att vid den slutliga beredningen av propositionen i mån av möjlighet beakta de preciseringar och ändringsförslag som lagts fram i utlåtandena.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. Lagens syfte och tillämpningsområde. I paragrafen föreslås bestämmelser om att lagens syfte är att trygga bevarandet av verksamhetsförutsättningarna för produktionsområdet för högklassig utsädespotatis. I paragrafen föreslås bestämmelser om produktionsområdet för högklassig utsädespotatis i enlighet med kommissionens beslut 2004/3/EG. Med produktionsområdet för högklassig utsädespotatis avses området för Tyrnävä och Limingo kommuner inom vilket det i enlighet med kommissionens beslut vid saluföring av utsädespotatis kan tillämpas strängare åtgärder mot vissa sjukdomar än de som fastställs i bilagorna I och II till rådets direktiv 2002/56/EG. Paragrafens 2 mom. motsvarar innehållsmässigt 1 § i gällande lag.

2 §. Förhållande till annan lagstiftning. Då det gäller produktion och marknadsföring av utsädespotatis i fråga om produktionsområdet för högklassig utsädespotatis följs lagen om handel med utsäde (728/2000). Bestämmelserna om förutsättningarna för de utsädesklasser som ska användas inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis, exempelvis kvalitetskrav i fråga om vissa växtskadegörare, krav som ställs på förfrukter och antal utsädesgenerationer ingår i jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsädespotatis (3/15) genom vilken gemenskapens direktiv som gäller marknadsföring av utsädespotatis har genomförts.

Lagen om skydd för växters sundhet (702/2003) gäller åtgärder som avser att bevara ett gott sundhetstillstånd för växter och som kan vidtas för att bekämpa växtskadegörare och förhindra att de sprids.

3 §. Saluföring av potatis och användning av potatis som utsäde. I paragrafen föreslås bestämmelser om de utsädesklasser som ska användas inom området i enlighet med kommissionens beslut. Begränsningarna för de utsädesklasser som ska gälla för produktion av potatis och utsädespotatis är viktiga för bevarandet av ett gott sundhetstillstånd för växter inom området och utgör en förutsättning för att produktionsområdet för högklassig utsädespotatis ska kunna bevaras. De begränsningar som gäller de utsädesklasser som ska användas vid saluföring och produktion följer av kommissionens beslut 2004/3/EG.

Närmare bestämmelser om områdets produktionsförutsättningar och de utsädesklasser som ska användas inom området kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Genom förordning utfärdas bestämmelser om att man i fråga om utsädespotatis kan saluföra och för odling använda utsädespotatis av åtminstone unionsklass S eller SE. När det gäller matpotatis kan utsädespotatis av åtminstone unionsklass S, SE eller E saluföras och användas för odling. För produktion ska endast användas certifierad utsädespotatis i fråga om produktion av såväl utsädespotatis som annan potatis för att trygga ett gott sundhetstillstånd för växter inom området. Med saluföring avses i denna lag försäljning eller annan överlåtelse mot ersättning, lagring i försäljningssyfte, utbudande till försäljning, leverans utan vederlag i kommersiellt syfte samt ställande av utsäde till förfogande, mot betalning eller gratis, på Europeiska unionens marknad för distribution eller användning inom unionen.

Om utsädespotatis förs in till området från något annat land inom Europeiska unionen, ska det på garantibeviset för utsädespotatis finnas en anteckning om unionsklasserna, och den utsädespotatis som förs in ska uppfylla de krav som ställs på unionsklasserna.

4 §. Tryggande av växters sundhet inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis. Paragrafen motsvarar gällande paragraf om växtskydd, men den har preciserats i syfte att tillämpa god jordbrukarsed för potatis för tryggande av växters sundhet. Aktörer vilket avser så-

väl odlare som saluförare, ska se till att odlings- och produktionshygien enligt god sed för odling av potatis tillämpas samt vid behov att transportmedel för potatis rengörs. Potatisavfallet på produktionsplatsen ska hanteras och förstöras så att det inte finns risk för spridning av växtskadegörare. Dessutom är syftet att hålla området så rent som möjligt från växtskadegörare och förhindra spridning av växtskadegörare som eventuellt redan finns på området.

Dessutom finns det bestämmelser om registreringsskyldighet och förutsättningar för registrering i 4 § i lagen om skydd för växters sundhet. Enligt 4 § 4 mom. 3 punkten i lagen om skydd för växters sundhet förutsätts för anteckning i växtskyddsregistret att aktören åtminstone utför en visuell kontroll av de produkter och utrymmen som omfattas av lagens tillämpningsområde i syfte att konstatera en eventuell förekomst av växtskadegörare. Enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning om skydd för växters sundhet (17/08) som utfärdats med stöd av lagen om skydd för växters sundhet delas växtskadegörarna in i växtskadegörare som ska utrotas och växtskadegörare som ska bekämpas. Av de växtskadegörare som ska bekämpas är emellertid vit potatiscystnematod, gul potatiscystnematod, ljus ringröta på potatis och potatiskräfta sådana växtskadegörare som ska utrotas inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis. Paragrafen medger att närmare bestämmelser om förutsättningarna för växters sundhet får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

5 §. Bevarandeav och rätt att få uppgifter. I paragrafen föreslås bestämmelser om de uppgifter som aktören ska bevara för tillsynen. Tillgången till uppgifterna är viktig med tanke på spårbarheten. I paragrafen ställs inga nya krav, utan avsikten är att aktörerna kan påvisa att de har använt sådana utsädesklasser som krävs såväl inom produktionen av utsädespotatis som annan potatis. Spårbarheten kan utredas genom att använda redan befintliga register. De utsädesklasser som har använts kan utredas jordbruksskiftesvis. Inom produktion av såväl utsädespotatis som annan potatis ska användas åtminstone sådana klasser som förutsätts i kommissionens beslut.

Enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsädespotatis (3/15) ska i fråga om försäljning och köp av handelspartier bl.a. utredas säljare, handelspartiets referensnummer, namn och kontaktuppgifter till köparen i det första handelsledet, handelspartiets vikt/såld mängd och leveransdatum. Producenter av matpotatis registreras i det register som avses i 4 § i lagen om skydd för växters sundhet. Uppgifterna avförs ur växtskyddsregistret inom tre år efter det att aktören har meddelat Livsmedelssäkerhetsverket att verksamheten har upphört. En förutsättning för anteckning i registret är bl.a. att aktören för register över produktionsplatserna och de produkter som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om skydd för växters sundhet och som producerats eller marknadsförts på dessa platser och förts till en lagerplats eller annan plats som nämns i registret. Enligt lagen om skydd för växters sundhet ska aktören bevara dessa uppgifter under minst ett år. På motsvarande sätt ska enligt 12 § i lagen om handel med utsäde en näringsidkare som bedriver marknadsföring, import eller export av utsäde göra en skriftlig anmälan till Livsmedelssäkerhetsverket om inledandet och avslutandet av sin verksamhet och om förändringar i den. Enligt 13 § i lagen om handel med utsäde ska en näringsidkare över sin verksamhet föra ett register ur vilket utan svårighet vid behov kan fås de uppgifter som behövs för tillsynen. Uppgifter om odling av sorter samlas in på stödansökans jordbruksskiftesblankett 102B på vilken i fråga om potatis fylls i uppgifter om bl.a. basskifte, jordbruksskifte, användningssyftet för potatisen, sort och kvalitet på det utsäde som används. I paragrafen föreslås att uppgifterna ska bevaras för tillsynen i minst ett år.

I paragrafens andra moment föreslås att Livsmedelssäkerhetsverket ska ha rätt att av en aktör få de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen.

6 §. Tillsynsmyndighet. Enligt paragrafen är Livsmedelssäkerhetsverket tillsynsmyndighet. Livsmedelssäkerhetsverket har redan varit tillsynsmyndighet, vilket innebär att situationen

inte förändras och verket får inte heller några nya uppgifter trots att tillsynsmyndigheten inte har skrivits in i gällande lag. Tillsynsskyldigheten för området har föreslagits i kommissionens beslut och den utgör en förutsättning för att området ska bevaras. Livsmedelssäkerhetsverket övervakar att områdets produktionsförutsättningar uppfylls, så att i enlighet med 3 § får för produktion av utsädespotatis och annan potatis endast användas utsädesklasser som avses i kommissionens beslut. Närmare bestämmelser om de utsädesklasser som ska användas för utsädespotatis och annan potatis utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Dessutom föreslås att Livsmedelssäkerhetsverket utövar tillsyn över att god produktionsförfarande för tryggnad av växternas sundhet förverkligas i området i enlighet med 4 §. Enligt 16 § i lagen om skydd för växternas sundhet ska Livsmedelssäkerhetsverket övervaka produktion, lagring, marknadsföring, import och export av växter, växtprodukter och andra föremål med vilka växtskadegörare lätt kan spridas.

Kommissionens beslut förutsätter ett permanent system för regelbunden och systematisk tillsyn för att bibehålla förutsättningarna för området. Dessutom förutsätts att en berättelse utarbetas. Enligt paragrafens andra moment ska Livsmedelssäkerhetsverket utarbeta en plan för tillsynen över produktionsområdet för högklassig utsädespotatis och en tillsynsrapport om genomförd tillsyn. Planen kan utgöra en del av Livsmedelssäkerhetsverkets fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan och på motsvarande sätt kan berättelsen utgöra en del av Livsmedelssäkerhetsverkets rapport om hur Finlands mångåriga riksplan för tillsynen över livsmedelskedjan omsätts i praktiken.

7 §. Granskningsrätt. Det föreslås att i paragrafen tydligt skrivs in att Livsmedelssäkerhetsverket får utöva tillsyn över bestämmelserna i denna lag och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den. För att tillsynen ska genomföras är det viktigt att Livsmedelssäkerhetsverket får tillträde till potatisodlingar, transportmedel, produktions- och lagerbyggnader samt eventuella andra byggnader där potatis hanteras. Med avseende på spårbarheten föreslås att uppgifter även ska få granskas när det gäller saluföring av potatis. Granskarna vid Livsmedelssäkerhetsverket ska även ha tillgång till uppgifter och bokföring, i den mån de behövs för granskningen. Granskningsrätten nämns inte i gällande lag, men i denna proposition föreslås inga nya uppgifter för Livsmedelssäkerhetsverket. I propositionen tas däremot in närmare bestämmelser om rätten att granska utrymmen som har betydelse för tillsynen och om nödvändiga uppgifter för att befintliga tillsynsskyldigheter ska kunna genomföras. Vid granskningen ska dessutom bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen iakttas.

De tillsynsåtgärder som avses i paragrafen får inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur, eftersom det då avsikten är att trygga produktionsområdet för högklassig utsädespotatis inte är fråga om att slå vakt om så väsentliga intressen att det vore motiverat att utsträcka tillsynen till att omfatta utrymmen som används för boende av permanent natur.

8 §. Förbud att saluföra eller använda potatis. Enligt förslaget ska för tryggandet av ett gott sundhetstillstånd för växter inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis vid behov saluföring eller användning av potatispartier för odling förbjudas. Tillsynsmyndigheten får från fall till fall definiera vad som avses med ett potatisparti. Förbudet ska gälla sådana potatispartier, vilkas utsädesklasser inte motsvarar kraven enligt 3 § eller de krav som avses i förordning som utfärdats med stöd av denna lag. Syftet med denna nya bestämmelse är att trygga områdets särskilda förutsättningar.

9 §. Åtgärder för bevarande av ett gott sundhetstillstånd för växter inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis. Vid behov ska det vara möjligt att förstöra potatisbestånd eller att begränsa odlingar. Förstöring av potatisbestånd kan komma i fråga då andra utsädesklasser än de som förutsätts i 3 § används eller då avsikten är att förhindra spridning av växtskadegö-

rare eller att utrota växtskadegörare. Utöver de växtskadegörare som enligt jord- och skogsbruksministeriets förordning om skydd för växters sundhet som utfärdats med stöd av lagen om skydd för växters sundhet ska utrotas föreslås här att även andra växtskadegörare kan utrotas och utrotningen av dessa kan vid behov även omfatta förstöring av växtbestånd. Förstöring av växtbestånd kan exempelvis innebära förstöring av växtbestånd som är kraftigt angripna av virus, om Livsmedelssäkerhetsverket bedömer att växtskadegöraren förorsakar avsevärda problem inom området. Enligt förslaget kan aktören åläggas att betala kostnaderna för granskningarna.

Livsmedelssäkerhetsverket förplikta aktören att utföra korrigerande åtgärder, om aktören inte har sört för sådan behövlig bekämpning av växtskadegörare som avses i 4 § eller om aktören har försummat att iakttä god produktionssed för tryggnad av växters sundhet samt noggrann odlings- och produktionshygien.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får närmare, detaljerade bestämmelser närmast av teknisk natur utfärdas om effektiv förstöring av potatisbestånd och om hur potatisodling kan begränsas i syfte att förhindra spridning av växtskadegörare. Dessutom kan vid behov detaljerade bestämmelser utfärdas om granskning av potatisbestånd eller potatisskördar.

10 §. Vite eller tvångsutförande. I paragrafen föreslås bestämmelser om att Livsmedelssäkerhetsverkets förelägganden eller förbud får förenas med administrativa tvångsmedel. Det kan vara vite eller hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad. Enligt 10 § i lagen om vite kan ett vite dömas ut, om en part utan giltig orsak har underlåtit att iakttä ett förbud eller ett beslut. Den myndighet som har förelagt ett vite får döma ut det. Kostnaderna för tvångsutförande av förstöring betalas av staten och indrivs av den försumlige i enlighet med det som föreskrivs om utsökning av skatter och avgifter.

11 §. Straffbestämmelser. I paragrafens 1 mom. föreslås bestämmelser om straff för den som uppsåtligt eller av oaktsamhet 1) inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis saluför potatis som inte uppfyller kravet enligt 3 § eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den, 2) inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis i produktionen av utsädespotatis eller annan potatis än utsädespotatis använder utsädespotatis som inte uppfyller kravet enligt 3 § eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den, eller 3) inte uppfyller det krav på tryggnad av växters sundhet som föreskrivs i 4 § eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Gällande strafflag innehåller inte några straffbestämmelser för gärningar som avses i 1 mom. Som rubricering för en straffbar gärning föreslås äventyrande av produktionsområdet för högklassig utsädespotatis, och utifrån det allmänna straffförfarandet kan bötesstraff anses vara en tillräcklig påföljd.

Enligt paragrafens 2 mom. får för äventyrande av produktionsområdet för högklassig utsädespotatis eftergift ske i fråga om åtal eller straff, om de ekonomiska följderna på grund av ett annat myndighetsbeslut som föranleds av gärningen kan anses vara en tillräcklig påföljd för aktören i proportion till gärningens allvar eller om aktören bryter mot ett förbud eller ett föreläggande som har meddelats med stöd av denna lag och förenats med vite. Genom detta blir det även möjligt att beakta administrativa sanktioner som omfattas av speciallagstiftning.

Enligt paragrafens 3 mom. behöver Livsmedelssäkerhetsverket inte göra anmälan till förundersökningsmyndigheten, om förseelsen som helhet betraktad kan anses vara ringa.

12 §. Ändringssökande. Ändring i föreskrifter eller förbud som utfärdats av Livsmedelssäkerhetsverket i form av administrativa tvångsmedel får i enlighet med förvaltningsprocesslagen

sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen och vidare hos högsta förvaltningsdomstolen. Föremålet för besvär kan vara den i 8 § avsedda bestämmelsen om förbud att saluföra eller använda potatis och den i 9 § avsedda bestämmelsen om förstöring av utsädespotatisbestånd, begränsning av odling av en åker, granskningar av potatisbestånd på aktörens bekostnad eller korrigering av åtgärder på grund av försummelser att uppfylla kraven enligt 4 §.

Enligt paragrafens 2 mom. får ändring i beslut av förvaltningsdomstolen sökas genom besvär endast, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

I paragrafens 3 mom. föreslås att tillsynsmyndigheten kan bestämma att dess beslut ska iakttas trots ändringssökande.

13 §. Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Propositionen innehåller bemyndiganden att utfärda närmare bestämmelser genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. I 3 § i den föreslagna lagen ges jord- och skogsbruksministeriet ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om de utsädesklasser som saluförs inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis och om kraven på utsädespotatis som används inom produktionen av potatis. Dessutom kan jord- och skogsbruksministeriet enligt 4 § i den föreslagna lagen utfärda närmare bestämmelser också om tryggheten av växternas sundhet inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis och om tillämpningen av god jordbrukarsed.

I enlighet med 9 § föreslås att jord- och skogsbruksministeriet får utfärda närmare föreskrifter även om förstöring av utsädespotatisbestånd, begränsning av odling av en åker och granskningar av potatisbeståndet eller av skadegörare av potatisodling.

Närmare bestämmelser av jord- och skogsbruksministeriet som utfärdas med stöd av bemyndiganden är av ringa allmän betydelse och av teknisk natur och omfattar en avgränsad målgrupp.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Egendomsskydd

Med stöd av grundlagens 15 § 1 mom. som gäller egendomsskydd är vars och ens egendom tryggad. Grundlagsutskottet har i sin tolkningspraxis dock konstaterat att grundlagen inte skyddar egendom mot alla inskränkningar i användningsrätten och att ägarens rättigheter kan begränsas genom lag, som uppfyller de allmänna krav som ställs på lagar som begränsar de grundläggande fri- och rättigheterna (bl.a. GrUU 32/2010 rd, s. 4/I och GrUU 8/1996 rd). Ersättningen för inskränkning i egendomens användning har betydelse för bedömningen av om inskränkningarna är tillåtna. (GrUU 6/2010 rd och GrUU 38/1998 rd). Med stöd av 8 och 9 § i den föreslagna lagen får Livsmedelssäkerhetsverket utfärda förbud mot att saluföra eller använda potatis. Dessutom föreslås att Livsmedelssäkerhetsverket får förordna om förstöring av potatisbestånd, begränsning av odling, granskningar av potatisskörden samt vissa korrigering av åtgärder på grund av försummelser att uppfylla kraven.

Vid förekomst av växtskadegörare som ska utrotas eller bekämpas kan det vara nödvändigt att utfärda ett beslut om bekämpning med stöd av lagen om skydd för växters sundhet eller också med stöd av lagen om handel med utsäde. De kostnader och skador som med stöd av dessa lagar föranleds av beslutet om bekämpning ersätts i enlighet med bestämmelser i dessa lagar. Den föreslagna lagen gör inte intrång i egendomsskyddet som fastställs i grundlagens 15 §, trots att alla kostnader inte ersätts för de inskränkningar som föranleds av bevarandet av verksamhetsförutsättningarna för produktionsområdet för högklassig utsädespotatis, eftersom kostnader och skador som föranleds av bekämpning och förhindrande av spridning av växtskadegörare även betraktas som normala affärsrisker. Förekomst av växtskadegörare skulle föranleda aktören kostnader och skador även i sådana situationer att förekomsten inte leder till att beslut om bekämpning utfärdas, eftersom aktören i alla fall bör bekämpa växtskadegörare och förhindra att de sprids för att kunna fortsätta med sin verksamhet. I samband med att 30 § i lagen om skydd för växters sundhet (948/2012) ändrades ansågs att de direkta och nödvändiga kostnaderna för att verkställa ett beslut om bekämpning ska ersättas aktören helt eller delvis av statens medel, om de skador som orsakats växtproduktionen är exceptionellt stora (GrUU 24/2012 rd). En förutsättning för att ersättning ska betalas är att aktören har orsakats betydande kostnader som har oskäligt stor betydelse för aktörens näring eller som behöver ersättas för att aktören ska kunna fortsätta med sin näring. I sista hand har även aktören nytta av bekämpning av växtskadegörare genom att de skadliga verkningarna av växtskadegörare blir mindre med avseende på egendomens värde och dess användning samt näringen. Bestämmelsen om egendomsskydd kan således inte föranleda det allmänna några skyldigheter att ersätta kostnader som hänförs till verkställandet av beslut om bekämpning av växtskadegörare. Men det bör dock anses motiverat att kostnaderna för att verkställa ett beslut om bekämpning ersätts aktören helt eller delvis, om skadorna är exceptionellt stora. Eftersom aktörer under vissa förutsättningar, från det här ersättningssystemet som gäller växtskadegörare, kan betalas ersättning för växtskadegörare som ska utrotas, finns det ingen anledning att skapa ett separat ersättningssystem.

Inskränkningen förorsakar inga problem för den fria konkurrensen eftersom potatisproducenterna i området inte är tvungna att köpa sin utsädespotatis från någon särskild aktör utan endast att använda högklassig utsädespotatis. Om en växtskadegörare sprider sig i Finland, föranleder bekämpningen och utrotandet av denna ansevärda kostnader samtidigt som också potatisodlarna lider betydande förluster till följd av de skördeförluster som växtskadegöraren förorsakar. Då finns det också risk för att man går miste om den skyddsområdesklassificering för produktionsområdet för högklassig utsädespotatis som Europeiska unionen beviljat Finland.

Bestämmelserna är nödvändiga för bevarandet av verksamhetsförutsättningarna för produktionsområdet för högklassig utsädespotatis. Bestämmelserna kan anses uppfylla de krav på exakthet och noggrann avgränsning som gäller för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna samt de krav som proportionalitetsprincipen ställer.

Personuppgifter

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt och närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Regleringen om dessa omständigheter på lagnivå ska dessutom vara heltäckande och detaljerad (GrUU 38/2010 rd, s.2 och GrUU 27/2006 rd). Den föreslagna lagen innehåller bestämmelser om aktörens skyldighet att bevara uppgifter om de utsädesklasser som har använts samt andra för tillsynen behövliga uppgifter. Livsmedelssäkerhetsverket ska ha rätt att av aktörerna få de uppgifter och dokument som behövs för tillsynen. Uppgifterna och dokumenten är huvudsakligen andra uppgifter än personuppgifter, men det kan även finnas personuppgifter bland dem. I fråga om dessa uppfyller bestämmelserna kraven enligt 10 § i grundlagen.

Hemfrid

Enligt 10 § i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggade. Genom lag kan bestämmas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna ska kunna tryggas eller för att brott ska kunna utredas. Hemfriden som tryggas enligt grundlagen omfattar i princip alla lokaler som är avsedda som fast bostad (GrUU 46/2001 rd). Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett att en åtgärd som ingriper i hemfriden kan godkännas för att brott ska kunna utredas om åtgärden kopplas till en konkret och specificerad anledning att misstänka att brott mot lagen har begåtts eller kommer att begås (t.ex. GrUU 37/2010 rd, s. 5, GrUU 32/2010 rd, s. 11). Grundlagsutskottet har förutsatt i sina utlåtanden (GrUU 46/2001 rd och GrUU 48/2001 rd) att misstanke om brott ska vara av sådan typ att till gärningen anknyter hot om fängelse.

Enligt 7 § ska Livsmedelssäkerhetsverket ha rätt att för verkställigheten av den föreslagna lagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den och för tillsynen över att dessa iakttas få tillträde till odlingar och övriga områden, produktions- och lagerbyggnader och övriga byggnader och transportmedel samt att granska de uppgifter som avses i 5 § samt utföra granskningar och att utan ersättning ta prov för undersökningar. Inom ramen för hemfriden får dessa utföras endast om det är nödvändigt för att utreda omständigheter som är föremål för granskningen och det finns grundad anledning att misstänka att någon har gjort sig skyldig till ett förfarande som är straffbart enligt denna lag. Det finns inget behov att i samband med granskningarna få tillgång till utrymmen som används för boende av permanent natur, eftersom granskningarna omfattar odlingar, transportmedel och andra utrymmen där sådan verksamhet som avses i lagen bedrivs och där förekomst av växtskadegörare skulle äventyra verksamhetsförutsättningarna för produktionsområdet för högklassig utsädespotatis.

Med anledning av vad som anförts ovan kan förslaget till lag om produktionsområdet för högklassig utsädespotatis behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om produktionsområdet för högklassig utsädespotatis

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Syftet med denna lag är att trygga verksamhetsförutsättningarna för produktionsområdet för högklassig utsädespotatis och trygga produktionen av utsädespotatis för hela landets behov samt att främja potatisproduktionen.

Med produktionsområdet för högklassig utsädespotatis avses i denna lag området för Tyrnävä och Limingo kommuner, inom vilket det i enlighet med kommissionens beslut 2004/3/EG vid saluföring av utsädespotatis i hela eller en del av vissa medlemsstaters territorium kan tillämpas strängare åtgärder mot vissa sjukdomar än de som fastställs i bilagorna I och II till rådets direktiv 2002/56/EG.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

På åtgärder i syfte att bevara ett gott sundhetstillstånd för växter samt på bekämpning av växtskadegörare och på förhindrande av att dessa sprids tillämpas lagen om skydd för växters sundhet (702/2003). På produktion och marknadsföring av utsädespotatis tillämpas lagen om handel med utsäde (728/2000).

3 §

Saluföring av potatis och användning av potatis som utsäde

Potatis som saluförs eller används som utsäde inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis ska vara av den utsädesklass som förutsätts i kommissionens beslut 2004/3/EG om bemyndigande att det, för saluföring av utsädespotatis i vissa medlemsstaters samlade territorium eller delar därav, tillämpas strängare åtgärder mot vissa sjukdomar än de som fastställts i bilagorna I och II i rådets direktiv 2002/56/EG, eller av en högre utsädesklass.

Närmare bestämmelser om de utsädesklasser som saluförs inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis och om de krav som ställs på utsädespotatis som används inom produktionen av potatis kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

4 §

Tryggande av växters sundhet inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis

En saluförare och en odlare, nedan *aktör*, ska se till att odlings- och produktionshygien enligt god sed för odling av potatis iakttas, att behövliga transportmedel rengörs och att produkt-

ionsplatsens potatisavfall hanteras och förstörs på ett tryggt sätt. Aktören ska på det sätt som föreskrivs i 4 § 4 mom. 3 punkten i lagen om skydd för växters sundhet åtminstone visuellt kontrollera de produkter och lokaler som omfattas av tillämpningsområdet för den lagen.

Närmare bestämmelser om tryggnad av utsädespotatisens sundhet och om iakttagande av god sed för odling av potatis inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

5 §

Bevarande av och rätt att få uppgifter

En aktör ska i minst ett år bevara de uppgifter genom vilka det vid behov och utan svårighet kan utredas vilka utsädesklasser som använts inom produktionen av utsädespotatis och annan potatis än utsädespotatis samt bevara andra för tillsynen behövliga uppgifter.

Livsmedelssäkerhetsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att av en aktör få de uppgifter och handlingar som behövs för de granskningar och den tillsyn som avses i denna lag.

6 §

Tillsynsmyndighet

Livsmedelssäkerhetsverket svarar för verkställigheten av denna lag, för tillsynen över att lagen och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den iakttas samt för organiseringen av tillsynen.

Livsmedelssäkerhetsverket ska utarbeta en plan för tillsynen över produktionsområdet för högklassig utsädespotatis och en tillsynsrapport om genomförd tillsyn.

7 §

Granskningsrätt

Livsmedelssäkerhetsverket har rätt att för verkställigheten av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den och för tillsynen över att dessa iakttas få tillträde till odlingar och andra områden, produktions- och lagerbyggnader och andra byggnader och transportmedel samt att granska de uppgifter som avses i 5 § och en aktörs bokföring, att utföra granskningar och att utan ersättning ta prov för undersökningar. Vid granskningen ska bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas. Granskning får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

8 §

Förbud att saluföra eller använda potatis

Livsmedelssäkerhetsverket får utfärda förbud att saluföra eller använda ett visst potatisparti för den som i strid med 3 § överlämnar eller tar emot utsädespotatis eller annan potatis än utsädespotatis för odling inom produktionsområdet.

9 §

Åtgärder för bevarande av ett gott sundhetstillstånd för växter inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis

Om utsädespotatis inte uppfyller kraven enligt 3 §, får Livsmedelssäkerhetsverket för att trygga växters sundhet besluta att utsädespotatisbestånd eller andra potatisbestånd ska förstöras, att odlingen av åkern ska begränsas under följande vegetationsperiod eller att granskningar av skadegörare av potatisbeståndet eller potatisskörden ska utföras på aktörens bekostnad.

Om en aktör har försummat att uppfylla kraven enligt 4 §, får Livsmedelssäkerhetsverket för tryggnad av växters sundhet besluta att aktören ska vidta korrigering åtgärder.

Närmare bestämmelser av teknisk natur om förstöring av potatisbestånd, begränsning av odling av en åker och granskning av skadegörare av potatisbestånd och potatisodling får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

10 §

Vite eller tvångsutförande

Livsmedelssäkerhetsverket får förena ett förbud eller föreläggande enligt 8 och 9 § med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

11 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis saluför potatis som inte uppfyller kravet enligt 3 § eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis i produktionen av utsädespotatis eller annan potatis än utsädespotatis använder utsädespotatis som inte uppfyller kravet enligt 3 § eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den, eller

3) inte uppfyller det krav på tryggnad av växters sundhet som föreskrivs i 4 § eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den

ska för *äventyrande av produktionsområdet för högklassig utsädespotatis* dömas till böter.

För äventyrande av produktionsområdet för högklassig utsädespotatis får eftergift ske i fråga om åtal eller straff, om de ekonomiska följderna på grund av ett annat myndighetsbeslut som meddelats till följd av gärningen kan anses vara en tillräcklig påföljd för aktören i förhållande till hur allvarlig gärningen var eller om aktören bryter mot ett förbud eller ett föreläggande som har meddelats med stöd av denna lag och förenats med vite.

Livsmedelssäkerhetsverket anmäler förseelser enligt 1 mom. till åtalsprövning. Anmälan behöver inte göras, om förseelsen som helhet betraktad kan anses vara uppenbart ringa.

12 §

Ändringssökande

Ändring i ett beslut av tillsynsmyndigheten får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i beslut av förvaltningsdomstolen får sökas genom besvär endast, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

RP 61/2016 rd

I ett förbud eller föreläggande med stöd av denna lag kan det bestämmas att förbudet eller föreläggandet ska iaktas trots ändringssökande, om inte den myndighet där ändring söks bestämmer något annat.

13 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om kraven i fråga om potatisodling inom produktionsområdet för högklassig utsädespotatis (574/2002).

Helsingfors den 14 april 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen